

Johdatus historiatieteeseen

Verkkokeskustelulla tuettu luentosarja

Jari Ojala
jaojala@campus.jyu.fi

Lähtökohtia

- Historian perusopinnot "massaluento"
- Kurssin yleiset tavoitteet:
 - Kehittää teoreettista ajattelua
 - Perehdyttää tieteelliseen ajatteluun
 - Perehdyttää historiatieteen keskeisiin käsitteisiin ja käsitteisiin
 - Esitellä historiantutkimuksen keskeisiä suuntauksia
- Toteutus 2001: luento ja sitä tukeva verkkokeskustelu WebCT-oppimisalustaa käyttäen

Vuorovaikutteisuus

- Käsitellään tieteen perusteisiin liittyviä, mielipideperusteisia asioita
- Verkkokeskustelun tavoitteena vuorovaikutteisuuden lisääminen – opiskelijoiden toive aikaisemmilta vuosilta
- Vuorovaikutteisuus useilla tasoilla
- Keskeistä luennon ja keskustelun linkittyminen toisiinsa

Määrälliset mittasuhteet

- Kurssin suoritti hyväksyttävästi 92 opiskelijaa
- Verkkokeskustelu pakollinen (ongelmat...)
- Verkkosivuilla 1754 kirjattua käyntiä, keskustelualueelle 1196
- Käyntejä WebCT:n eri sivuilla 14038
- Viestejä luettiin 8917 kertaa
- Lähetettyjä viestejä 1096 (+ henkilökohtainen palaute opettajalle)
- Keskimäärin 141 käyntiä sivuilla, 89 luettua ja 11 lähetettyä viestiä per opiskelija

Käytännön toteutus

- 25 pysyvää vertaisryhmää, kussakin 3 – 5 opiskelijaa
- 5 aihepiiriä, kustakin aikaa keskustella n. 2 viikkoa
- Aihepiirit linkitetty tiiviisti luento- ja keskustelua kommentoitiin luennolla (koettiin tärkeäksi)
- Aineistot pääosin internetistä, aiheet ja ohjeet luennolta
- Kukin keskustelija: 2 – 3 puheenvuoroa per aihe
- Kukin ryhmä: vaihtuva "keskusteluvastaava", joka myös teki yhteenvedon ryhmän keskustelusta (helpotti arviointia)

Keskusteluaiheista

- Henkilökohtaisesta pohdinnasta kohti teoreettisempaa diskurssia
- Aiheet "rävähöitä" ja mielipiteitä herättäviä, kuten "onko historiatieteestä hyötyä" sekä "sukupuoli tutkimuksessa"
- Aineiston valinnassa pyrittiin kiinnittämään huomiota keskustelunherättelyyn
- Loppukeskustelu korvasi tentin: kukin ryhmä keskusteli omasta aktiivisuudestaan ja vertasi omaa keskusteluaan ja kehittymistään toiseen ryhmään (+ henkilökohtainen arvio omasta oppimisprosessista opettajalle)

Opiskelijapalaute

- 71 % haluaa jatkossa vastaaventyypisiä kursseja
- Suurin ongelma: koneiden saatavuus (54 % koki ongelmalliseksi)
 - 62 % käytti jossain vaiheessa yliopiston koneita, 26 % muita julkisen palvelun koneita
 - 36 % kotikoneilta, 20 % jossain vaiheessa vanhempien, ystävien jne. laitteilla
- 68 % opiskelijoista koki kurssin kokonaisuutena hyväksi tai erinomaiseksi, verkkokeskustelun 63 %
- Ohjelmistot koettiin helpokäyttöisiksi (13 % kritisoi)
- Kustannuksia (puhelinlaskut jne.) ei kritisoi

Palautetta (positiivista)

"...Olin yllättynyt siitä, kuinka paljon opin keskusteluista ja varsinkin oman tekstin tuottamisen kautta. Kirjoittaminen pisti väkisillä ajattelemaan ja ajatukset selkiytyivät. Muuttuivatpa jotkut käsitykseni kurssin aikana..."

"...jos humanistifuksit pystyivät toteuttamaan kokeilun, siihen pystyvät kaikki muutkin!"

Palautetta (negatiivista)

"...turhauttava ja ikuinen taistelu Internet -koneista..."

"...ainakaan omalla kohdallani tämä hieno verkko- ja atk-systeemi ei ole toiminut. - - kaikkia asioita ei ole kiva tehdä netissä ja tällaisia asioita ovat muun muassa pitkien artikkelien luku sekä keskustelut ..."

"...keskustelut olisi mukavampi ja mielekkäämpi käydä pöydän ääressä kasvotusten..."

Omia kokemuksia, negatiivisia

- Opettajan työmäärän kasvu
- Tekniset ongelmat: infrastruktuuri kuntoon
- Opiskelijoiden välinen vuorovaikutus ei aina toiminut
- Keskustelun kasvottomuus koettiin ongelmana (kirjallisen argumentoinnin opetteluun ideaa ei sisäistetty)
- Keskusteluryhmiä liikaa - liian vähän keskustelijoita per ryhmä
- Ryhmien toiminta persoonista kiinni

Omia kokemuksia, positiivista

- Opettajan ja opiskelijoiden vuorovaikutuksen oleellinen lisääntyminen
- Opiskelijoiden tiedon ja tietämyksen tason "ymmärtäminen"
- Positiivinen opiskelijapalaute
- Oppiminen ilmiselvästi laadukkaampaa

Opetuksia

- Ohjeistukseen kiinnitettävä edelleen huomiota
- Kurssin tavoitteet (niin pedagogiset kuin tiedollisetkin) selkeästi esiin heti kurssin alussa: motivointi!
- Tekniikka kuntoon jo viikkoja ennen luennon alkua!
- Ryhmäkokoihanne lienee 5 – 6 henkeä
- Opettajan työmäärää rationalisoitava
- Ei saa jäädä erilliseksi pilottihankkeeseen